

The European Society for
History of Law

BULLETIN

EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI PRO PRÁVNÍ DĚJINY, Z. S.

číslo 3

roč. 9

1. říjen 2023

ISSN 2464-4889

Vážení členové

Evropské společnosti pro právní dějiny, z.s.,
dovolujeme si Vám zaslat letošní třetí řádné
číslo našeho bulletinu s řadou aktuálních infor-
mací z oblasti právní historie a římského práva.

V tomto čísle Vám opět přinášíme rubriku
„právněhistorická výročí“, v níž vzpomínáme
na významné osobnosti právní vědy. Pro toto
číslo zpracoval Jiří Šouša biografický medailon
Otto Frankla (*1855–†1923).

Chtěli bychom všechny členy i nečleny Evrop-
ské společnosti pro právní dějiny vyzvat, aby
sami přispěli do tohoto bulletinu; především

oceníme zprávy z konferencí, recenze či ano-
tace knih. Případně budeme rádi i za zasílání
pozdánků na konference. Je možné zveřejnit i
diskusní příspěvky či kratší zamyšlení vztahující
se k oblasti právní historie a římského práva.

Uživatelé facebooku si dovolujeme upozornit
na existenci skupiny Evropské společnosti pro
právní dějiny a vyzýváme tímto její členy, aby
se k ní přidali. Naše skupina představuje mož-
nost získat aktuální informace z našeho oboru.
Naleznete ji na odkazu:

[https://www.face-
book.com/groups/271287786103/](https://www.facebook.com/groups/271287786103/)

*Představenstvo
Evropské společnosti pro právní dějiny, z. s.*

Právněhistorická výročí

Otto Frankl (*1855 – †1923)

V tomto čísle si připomínáme 100. výročí úmrtí pražského rodáka prof. JUDr. Otto Frankla, významného představitele obchodního, směnečného, občanského a horního práva. S českými zeměmi je spojen nejen rodištěm, ale také působením na Právo- a státovědecké fakultě Německé Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze po rozdělení pražské Karlo-Ferdinandovy univerzity a posléze na Německé univerzitě v Praze. V letech 1913–1914 byl jedním z členů odborné komise při rekonstrukci konkurzního práva.

Otto Frankl se narodil 4. října 1855 v Praze do rodiny účetního Heinricha Frankla a jeho manželky Reginy Franklové. V letech 1865–1873 navštěvoval víceleté gymnázium na Malé Straně, maturitu úspěšně složil dne 14. července 1873. Svá právo- a státovědecká studia na právnické fakultě tehdy ještě nerozdělené Karlo-Ferdinandovy univerzity zakončil 3 státními zkouškami a 3 rigorózními zkouškami s výborným prospěchem, díky čemuž byl promován 23. října 1878 na doktora práv *sub auspiciis Imperatoris*, tj. při slavnostním obřadu za přítomnosti místodržitele, při němž obdržel jako vyznamenaní zlatý prsten s iniciálami císaře. Promotorem přítom byl prof. Antonín Randa.

O. Frankl po svém absolutoriu působil v advokacii, kde v roce 1890 složil advokátní zkoušky. Advokacii se věnoval až do získání řádné profesury v roce 1903. Současně se připravoval na akademickou dráhu. Čerpal přitom různá stipendia a absolvoval studijní pobyty. Např. v letním semestru 1878 pobýval v Göttingenu, kde navštěvoval také Jheringovo kolegium a v letním semestru v roce 1879 vykonal studijní pobyt v Lipsku, a to na základě stipendia rakouského ministerstva kultu a vyučování.

Přestože původně zvažoval habilitaci v oboru římského práva, stal se nakonec v roce 1883 soukromým docentem v oboru rakouského civilního práva na Německé Karlo-Ferdinandově univerzitě. Jeho habilitační práce *Die Formerfordernisse der Schenkung nach österreichischem Rechte*, o formálních náležitostech darování v rakouském právu, vyšla ve Štýrském Hradci (jedním z referentů byl Horaz Krasnopolski). V roce 1885 byla jeho *venia docendi* rozšířena i na horní právo. Dne 17. února 1891 se stal mimořádným profesorem horního práva na Německé Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze. Ačkoliv se krátce na to mohl stát řádným profesorem v Černovicích, z rodinných důvodů tento post odmítl. Dne 2. března 1903 se stal řádným profesorem obchodního a směnečného práva a horního práva na Německé Karlo-Ferdinandově univerzitě v Praze.

Frankl zastával vícekrát různé akademické úřady a další funkce. Byl např. děkanem Právo- a státovědecké fakultě Německé Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze v akademickém roce 1905/1906 a 1920/1921, rovněž byl zvolen rektorem na téže vysoké škole v roce 1915, ovšem ze zdravotních důvodů na funkci ještě před začátkem zimního semestru rezignoval. Byl členem a později zástupcem předsedy judičiální státnicové komise, od roku 1910 dále členem právněhistorické státnicové komise a v letech 1902–1916 byl členem zkušební komise u justičních zkoušek u vrchního zemského soudu v Praze. Od roku 1912 do roku 1915 předsedal bytovému výboru, který měl na starosti služební byty členů profesorského sboru. Byl rovněž činný v kruzích německojazyčných právníků v Praze, např. působil ve spolku *Deutscher akademischer Juristenverein in Prag*.

V rámci své činnosti byl charakterizován svými současníky jako zapálený vědec, spolehlivý spolupracovník a vyučující, jenž dokázal podnítit posluchače k pozornosti a k aktivitě. V letech 1913–1914 působil v odborné komisi při rekonstrukci konkurzního řádu a vyjadřoval se též k připravované legislativě autorského práva. V roce 1916 obdržel za svou práci titul dvorního rady.

Vyučoval rakouské soukromé právo, zejména tzv. zvláštní soukromé právo, např. konkurzní právo, závazkové právo, pojištění, dále od roku 1884 konkurzní právo, také vyučoval obchodní a směnečné právo a horní právo. Některé roky vedl rovněž s jedním kolegou výuku o moderních velkopodnicích. Uvedeným tématům se věnoval rovněž v rámci své publikační činnosti. Byl jedním z autorů a právníků, jež přispěli k rozvoji insolvenčního práva. V rámci horního práva vystupoval proti omezování institutu horní svobody.

O. Frankl vydával v letech 1887–1907 Prager juristischer Vierteljahresschrift a spoluvydával Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Konkursrecht, vedl také konkurzněprávní sekci redakce časopisu Zeitschrift für Handelsrecht. Publikoval kromě toho dále v časopisech Allgemeine österreichische Gerichtszeitung, Die montanistische Rundschau, Zeitschrift für deutsches Bergrecht, Österreichische Zeitschrift für Berg- und Hüttenwesen, Prager Juristische Zeitschrift, Juristenzeitung für das Gebiet der Tschechoslowakischen Republik, Zeitschrift für Notariat apod.

V roce 1895 se oženil s Gertrudou Porges (Porges) (*3. září 1875), s níž měl dceru Margaretu (Markétu) a syna Hanse Heinricha. Zemřel po dlouhé nemoci dne 25. října 1923 v Praze. Nekrolog o něm napsal např. Ludwig Spiegel (do Prager juristische Zeitschrift) a Quido Kisch (do Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Konkursrecht), jehož vzpomínka byla vzhledem k významu O. Frankla pro uvedený časopis rozsáhlejší a vyšla i samostatně.

Vybraná bibliografie

- Zur Frage der Goldeinlösung der österreichischen Prioritäten-Coupons. Prag: Selbstverlag, 1880. (Separat-Abdruck der Mittheilungen des Deutschen Juristen-Vereins in Prag.)
- Die Formerfordernisse der Schenkung nach österreichischem Rechte. Graz: Leuschner & Lubensky, k.k. Universitäts-Buchhandlung, 1883. Dostupné z: https://dlc.mpg.de/image/mpirg_sisis_133577/1/
- Der Conkurs der offenen Handelsgesellschaft nach österreichischem Rechte. Prag; Wien; F. Tempsky; Leipzig: G. Freytag, 1891.
- Zur Reform unseres Bergschadenrechtes. Wien: Manzsche k.u.k. Hof-Verlags- und Universitäts-Buchhandlung, 1893. (Separatabdruck aus der Judistischen Vierteljahresschrift, Bd. 25, Bd. 9, Heft 2–3.)
- Zur Revision des österreichischen Concursrechts. Wien: Manzsche k.u.k. Hof-Verlags- und Universitäts-Buchhandlung, 1896. Dostupné z: https://dlc.mpg.de/image/mpirg_sisis_133579/1/LOG_0000/
- Zur Frage der Abzugfähigkeit der Substanzverluste beim Bergbau. [Wien: s.n., 1907].
- Die neuen österreichischen Konkursgesetze. Stuttgart: Enke, 1915.
- Zur Einführung in die neue Konkursordnung. Wien: Manzsche k. u. k. Hof-Verlags- und Universitäts-Buchhandlung, 1915.
- Die Revision unseres Handelsrechts. Prag: Selbstverlag, 1921.
- Schutz der Oberfläche gegen Bergschäden. Kritische Bemerkungen zu dem Antrage Sladký und gen. (Druck Nr. 2674 ex 1921) auf Novellierung des Allgemienen Berggesetzes. Prag: Selbstverlag, 1923.

Vybrané zdroje

P: Archiv Univerzity Karlovy, fond Právnická fakulta Německé univerzity, Frankl Otto.

Ordnung der Vorlesungen an der k. k. Karl Ferdinands-Universität zu Prag im Wintersemester. Prag: Akademische Senat aus der Staatsdruckerei in Prag, roč. 1898 – 1913.

Ordnung der Vorlesungen an der k. k. Karl Ferdinands-Universität zu Prag im Sommersemester. Prag: Akademische Senat aus der Staatsdruckerei in Prag, roč. 1898 – 1913.

Ordnung der Vorlesungen an der Deutschen Universität in Prag im Wintersemester. Prag: Akademische Senat aus der Staatsdruckerei in Prag, roč. 1920 – 1923.

Ordnung der Vorlesungen an der Deutschen Universität in Prag im Sommersemester. Prag: Akademische Senat aus der Staatsdruckerei in Prag, roč. 1920 – 1923.

L: Kisch, Quido. Otto Frankl 1855 – 1923. Eine Skizze seines Lebens und Wirkens. Stuttgart: Union Deutsche Verlagsgesellschaft, 1924. Sonderabdruck aus der Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Konkursrecht, 87. Band, 3./4. Heft.

Šouša, Jiří ml. Otto Frankl. In: Makariusová, Marie. Biografický slovník českých zemí (Fo-Fr). 18 díl, Praha: Historický ústav AV ČR, Academia, 2015, s. 349.

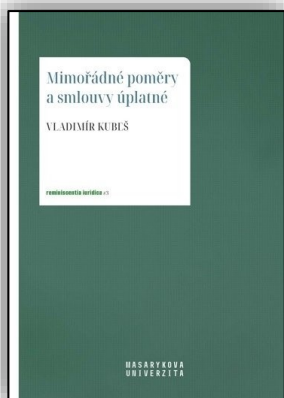
Dr. Otto Frankl, o. ö. Professor für Handels- und Wechselrecht. In: An Stelle der Feierlichen Inauguration des Rektors der deutschen Universität in Prag für das Studienjahr 1927/1928. Würdigung der in den Studienjahren 1920/21 bis 1926/27 verstorbenen Professoren der deutschen Universität in Prag. Prag: Selbstverlag der deutschen Universität in Prag, 1929, s. 24 – 26.

Genealogy team at the Jewish Museum Hohenems. Gertrud Pordes (Porges). In: Genealogy team at the Jewish Museum Hohenems. Hohenems Genealogie Jüdische Familiengeschichte in Vorarlberg und Tirol. Dostupné z <https://www.hohenemsgenealogie.at/gen/getperson.php?personID=I24265&tree=Hohenems> [06.07.2023].

Genealogy team at the Jewish Museum Hohenems. Otto Frankl. In: Genealogy team at the Jewish Museum Hohenems. Hohenems Genealogie Jüdische Familiengeschichte in Vorarlberg und Tirol. Dostupné z <https://www.hohenemsgenealogie.at/gen/getperson.php?personID=I24264&tree=Hohenems> [06.07.2023].

Jiří Šouša ml.

NOVĚ VYŠLÉ KNIHY

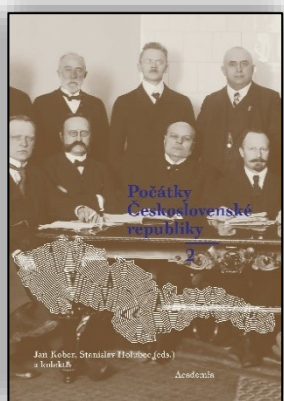
MIMOŘÁDNÉ POMĚRY A SMLOUVY ÚPLATNÉ Vladimír Kubeš, Jaromír Tauchen (ed.)

ISBN 978-80-280-0317-3

Masarykova univerzita, Brno, 2023, 283 stran

Dostupné také v elektronické verzi na tomto odkazu:

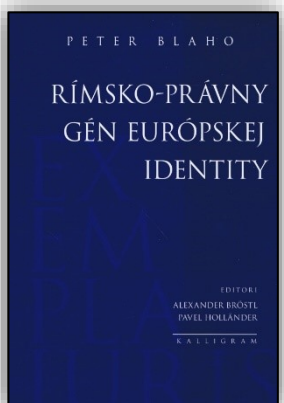
<https://science.law.muni.cz/knihy/monografie/kubes-mimoradne-pomery.pdf>

POČÁTKY ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY. Díl 2. Jan Kober, Stanislav Holubec (eds.)

ISBN 978-80-200-3331-4

Academia, Praha, 2023, 701 stran

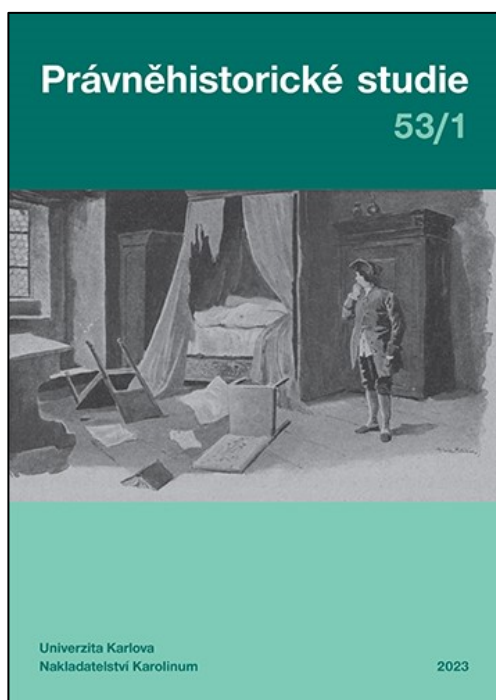

RÍMSKO-PRÁVNÝ GÉN EURÓPSKEJ IDENTITY Peter Blaho

ISBN 9788082240057

Kalligram, Bratislav, 2022, 359 stran

AKTUÁLNÍ ČÍSLO ČASOPISU PRÁVNĚHISTORICKÉ STUDIE č. 53/1

STUDIE

Izabela Leraczyk: Exempla in the Tenth Book of Correspondence between Pliny the Younger and Emperor Trajan – Introductory Remarks

Radim Selteneich: Goethe – báseň i právo

János Sallai – Mátyás Szabolcs: Finnish-Hungarian International Law Enforcement Cooperation between the Two World Wars

David Hubený: Spolek československých advokátů v zahraničí během druhé světové války

Pavel Salák: Mariano San Nicolò a Otakar Sommer pohledem (nejen) jejich korespondence

Ivan Halász: Politik a právník Nándor Bernolák (1880–1951)

Jaromír Tauchen: Rudolf Wierer – pohnuté životní osudy a dílo profesora církevního práva Právnické fakulty Masarykovy univerzity

STUDENTSKÉ PRÁCE

Marek Stojan: Ferdinandovo zřízení zemské? Porovnání českých zemských zřízení z let 1500 a 1549

Timon Svoboda: Historický vývoj presumpce neviny

Marie Šmejkalová: Perduellio a sacrilegium v době římské republiky

RECENZE, ZPRÁVY

Zpráva z mezinárodní konference International Legal History Meeting of PhD Students (*M. Dobeš*)

Zpráva z International Legal History Meeting of PhD Students (*V. Dvorský*)

Zpráva z XXVIth Annual Forum of Young Legal Historians pořádané Association of Young Legal Historians (*V. Dvorský*)

XXII. ročník konference právních romanistů ČR a SR (*K. Havlíček*)

75th session of the Société Internationale Fernand De Visscher pour l'Histoire des Droits de l'Antiquité – Brussels 2022 (*L. Radulova*)

Zpráva z workshopu „Leopold Heyrovský a odkaz římského práva“ (*K. Stloukalová*)

KUBEŠ, V. ...a chtěl bych to všechno znovu: filozofické vypořádání s pesimistickým světovým názorem (*P. Zapletalová*)

ŠTEMBERK, J. Řidič tvrdý chleba má... Pravidla provozu na silnicích v socialistickém Československu (*I. Jakubec*)

TARWACKA, A. – ZABŁOCKI, J. Rzeczymskie prawo publiczne (*M. Skřejpek*)

VYŠNÝ, P. Pravek práva (*M. Prudovič*)

Plný text PHS č. 53/1 je dostupný na tomto odkazu: https://karolinum.cz/data/cascislo/10663/PHS_53_1.pdf

ZPRÁVY Z VĚDECKÉHO ŽIVOTA A JINÉ AKTUALITY Z PRÁVNÍ HISTORIE

Konference „Trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti včera a dnes“

Dne 6. září 2023 se na půdě Právnické fakulty Masarykovy univerzity konala konference „*Trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti včera a dnes*“, která byla letos opět pořádána ve spolupráci Katedry dějin státu a práva a Katedry trestního práva. Navázala tak na sérii již několika společných konferencí, které se na Právnické fakultě Masarykovy univerzity pravidelně konají od roku 2013. V letošním roce byl o konferenci velký zájem, z tohoto důvodů zazněly historickoprávní příspěvky i příspěvky věnované platné právní úpravě v České republice a na Slovensku ve dvou samostatných sekcích. Příspěvky budou publikovány v konferenčním sborníku, jehož obsah přineseme v příštím čísle našeho bulletinu.

Foto: Sally Šreflová, PrF MU

Workshop „Quo vadis, slovenská a česká právní historiografia“

Ve dnech 14. a 15. září 2023 uspořádala Katedra dějin práva, Právnické fakulty Trnavské univerzity v Trnavě dvoudenní workshop s názvem „*Quo vadis, slovenská a právní historiografia*“, kterého se s jednou výjimkou zúčastnili zástupci všech kateder právních dějin z českých a slovenských právnických fakult.

ROZHOVORY NA YOUTUBE KANÁLE EVROPSKÉ SPOLEČNOSTI PRO PRÁVNÍ DĚJINY

Tomáš Řepa:
BANDEROVCI PODRUHÉ

<https://youtu.be/DRxBmp8lVWQ?si=ZQP-NtBI1E95wpQc>

MUNI
LAW

Banderovci a Československo – právní rozměr

---

10. 10. 2023, 18.00

PRÁVNICKÁ FAKULTA MU,
MÍSTNOST 136

Poválečný vývoj Československa ovlivnil příchod ukrajinských nacionalistů, nesprávně nazývaných jako banderovci. Jejich přítomnost ovlivnila nejen bezpečnostní poměry, ale významně i politickou situaci v houstnoucí atmosféře střetávání nekomunistických a komunistických stran vlády Národní fronty. To se následně projevilo i u několika případů politických procesů, které s tématem souvisí.

Přednáší Mgr. Tomáš Řepa, Ph.D. (* 1985)

Vystudoval obor Učitelství historie pro SŠ na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity a na téže univerzitě úspěšně absolvoval doktorské studium studijního oboru Historie se zaměřením na české a československé dějiny. V roce 2021 vystudoval na Právnické fakultě Masarykovy univerzity obor Veřejná správa. Od roku 2014 licenčně spolupracoval i s Ústavem pro studium totalitních režimů, od roku 2018 spolupracoval s Post Bellum – Paměť národa jako ambasador projektu Příběhy našich sousedů pro oblast Brna a okolí. Od září 2018 je zaměstnancem Katedry teorie vojenství na Univerzitě obrany. Věnuje se především soudobým dějinám, problematice střetů banderovců (UPA) s československými bezpečnostními jednotkami a armádou, zneužitím tohoto tématu komunistickou propagandou, ve vztahu k současnému dění i hybridním konfliktům – Ukrajina. Dále se zaměřuje na starší vojenské dějiny, zejména napoleonské války, a v současnosti se také věnuje změnám v československé vojenské správě ve 20. století.

LAW . MUNI . CZ

UPOZORNĚNÍ

Dovolujeme si členům Evropské společnosti pro právní dějiny, z. s., připomenout každoroční povinnost uhradit členský příspěvek ve výši 500 Kč.

Částku převádějte prostřednictvím bankovního převodu na účet č. 253131164/0300, který je veden u ČSOB. (IBAN CZ5003000000000253131164); SWIFT kód CEKOCZPP.

Jako variabilní symbol uvádějte datum narození a do poznámky u platebního příkazu uveďte vaše jméno a příjmení.

Bulletin vydává v elektronické formě Evropská společnost pro právní dějiny, z.s., která je zapsána ve spolkovém rejstříku vedeném u Krajského soudu v Brně v oddílu L, vložce číslo 14047.
Sídlo sekretariátu: Foltýnova 2, 635 00, Brno, Česká republika, IČ: 26555620.
Redaktor: Jaromír Tauchen; členové redakční rady: Karel Schelle, Ondřej Horák, Jaromír Tauchen.
Kontaktní email: info@historyoflaw.eu
Bulletin vychází minimálně čtyřikrát ročně. Archiv starších čísel je dostupný na www.historyoflaw.eu
ISSN 2464-4889